

SLOVENIJA.

List 20.

V petik 9. Sušca

1849.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petik. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za polleta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odračtuje še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

✓ Ali je boljši, de zbor načert ustave brez pretresvanje prime?

Koj bo leto preteklo, katero smo prestali v narpopolniši brezpostavnosti, v stanovitnih neredih, v strahu zastran prihodnosti. Imeli smo celo to leto ustavo (konstitucijo) — obljubljeno na papirji, ali v djanju in resnici le stanovitni boj, stanovitne prepire zastran oblike in podobe te ustave.

V tem se zdaj zedinijo misli (mnenja) vsih, de potrebujemo resnično, napisano in gotovo ustavo, de bi že enkrat vedli, pri čem smo. Skerbniji ljudje pravijo: Le ustavo na ravnost, bodi si že kakoršna koli, de je le kakošna. Boljši nekaj kot nič!

In mi smo zares tudi z temi strahljivi enake misli, sosebno če pogledamo na stan sedajne Evrope, in če se spomnimo na zgodovino, to učiteljkinjo življenja. Nič noviga ni na sveti — pravi Salomon: in zares se zamore za vsaki primerlej naiti v zgodovini nekaj podobniga, podučivniga.

Spomnimo se na veliko francosko preukucijo v pretečenim stoletji. Početik njeni ni bil skorej drugačni, kot zdaj pri nas, in moglo se je misliti, de se bo vse lepo izšlo. Ali kaj se je zgodilo? Ker so reči dolgo neodločene ostale, je prišlo gerdo razkvašenje, vbijanje, vsi pametni in pošteni možje so bili izgnani od praznih votlih vekačev, ki so z zvijačnostjo in priderznostjo svojo znali vlezti v zaupanje večine neomikane množice. Tako se je vlekla nekaj časa najrevniši grozovlada, ktera je v imenu svobode mnogo sramotniši in ostudniši dela dopernašala, kakor samooblastna vlada (absolutisem), in po nji je nastopila, ko je narod že truden bil, vlada vojašnje, vlada Napoleona, in še je bilo treba dveh novih revolucij, in še zdaj ni svobode v Francii zadosti vterjena, vkoreninjena.

To je prvi poduk. Drugi poduk vzamemo iz Nemškiga. Ko je prišla francoska revolucija, je bil velik del Nemškiga za Francoze. Na zadnje je pa šlo vendar nemškim vladarjem po godu, de so za dobre obljube in z porabo narodniga sovražtva celo Nemško deželo proti Francozam v boj postavili. Vsem nemškim deželam je bila takrat ustava obljubljena, ali vladarji so svojo besedo, svoje obljube v stiskah storjene sramotno in gerdo prelomili, kakor hitro so iz nevarnosti izlezli.

V ravno tem položnju smo mi zdaj zopet. Vlade so prišle po novi Francozki revolucii zopet v nevarnost, so obljubile ustavo, ali še zmiraj je nemamo. Glejmo tedej, de dobimo nekaj gotoviga, nekaj nepreklicljiviga, poprej, kakor nevarnost (vlade) neha.

Ozrimo se zdaj na Austrijo posebej. Slišalo se je zdaj iz mnogih strani, de misli naš državni zbor, celo od ustavniga odbora izdelano ustavo per acclamationem prijeti in brez odloga jo vladi k poterjenju izročiti.

Ne vemo, na kaj de se ta povest opira, in iz Kromeriža od tega nič ne zvemo. Toliko pa je gotovo, de se ona tukaj dobro prilaga in de vsem dopada. Vsak bi rajši prijel ustavo če tudi manj pripravno za naše posebne razmere, če bi le gotovost dosegel, de nam saj ta ustava ostane, ki bi se pa pozneje v primerni dobi popraviti dala.

Zamoremo reči, de moramo tudi mi ravno tako soditi, če vse dobro prevdarimo. Pomislimo le, kako so reči zdaj. Žalostno moramo spoznati, de ne moremo v sedajno vlado, v njeno odkritoserčnost k narodu stanovitno zaupanje imeti. Ona sicer počenja zdaj zopet nekoliko obračati, in več na naše potrebe misliti; tode zakaj? znabiti iz resnične vestnosti? Pogledajte na Laško, pogledajte na Ogersko, pogledajte na zmešnjave na Nemškim: in vidili boste prave uzroke, kateri našo vlado na dolžnosti k narodu opominjajo.

Naše sedajno ministerstvo se je nam ova-dilo v svojim pravim mislenju z nekterimi netajljivimi djanji, kakor so: predloženje tako revne občinske postave, obnašanje proti prvemu razdelku podstavnih pravic, nespodobno ravnanje k državnim zboru, nova postava zastran rekrutiranja, počenje na Ogerskim, seganje po centralizaciji itd. Torej nam ministerstvo zameriti ne more, če mu brez pogojev in čez in čez ravno ne zaupamo, temuč na vterjenje svojih pravic mislimo. Zakaj nič ložejiga, kot misliti si, de bi ministerstvo pri dobrih okoljshinah zopet obrniti vtegnilo in se obnašalo, kakor se je bilo od konca namenilo. Če bi tedaj državni zbor ustavo brez posvetovanja prijel in Cesarju do 15. Sušca, ali kakor hitro bo moč, preden se bodo ogerske in laške razpertije nehale, v poterjenje predložil; se zamoremo zanašati, de jo bo Cesar poterdil; pozneje pa, Bog ve, če bi si ministerstvo je po svoje ne prikrojilo.

Tako mislijo česke Narodni Noviny. Poterditi se sicer mora, de je doba nevarna, de je boljši nekaka, od nikakoršne ustave, tode Čehi se lahko tolažijo, za-njih so učeni poslanci v ustavnim odboru skerbili, de je že prvi načert za Čeha saj srednje dober; ali je za nas Slovence tudi taka? Kaj bo z Koroškimi Slovenci (blizo 120,000 duš), če bo Koroško vojvodstvo samostalna provinca z lastnim nemškim deželnim zborom? Čehov je 3 milj. in z Nemci vred, ki se tudi ločili ne bodo, skupej 4 milj., in vendar bodo le eno provincio imeli, nas Slovence pa, ki nas je le kakih 1,400,000 duš, pusté na toliko kosov razdrobljene, z raznim opravištvam, raznim šolstvom, tu Nemcam, tam Laham k daljšimu in k daljšimu zajedanju izročene! De bi si naši gg. poslanci slavyanskiga kluba v roke vzeli že omenjeno knjižico g. Kozlerja (das Programm der Linken etc.), in iz nje uvidili resnično lego in postavljenje Slovincov! Tudi mi Slovenci si moramo Cesarjev pregovor k serci vzeti: „Viribus unitis“. Le združeni zamoremo še nekolike veljati; razkropljeni bomo obupno čedalje bolj bolehal.

Ravno zvemo iz Slav. Cent. Bl., de ima po načertu ustavniga odbora Austrija (kolikor je na sedajnim zboru nadomestane) razdeljena biti v 13 dežele vsaka s posebnim deželnim zborom, in de je med njimi tudi Koroško vojvodstvo posebej ena dežela, ravno tako Krajnsko, in Štajersko vojvodstvo. Dežele, ki imajo le eno kresijo, kakor Koroška, Krajnska in Primorska, bodo vladane od deželniga glavarja (Landeshauptmann), dežele, ki imajo več kot eno kresijo, kakor Štajerska (ki se v nemško in slovensko kresijo razdeli) pa od cesarskiga namestnika (Statthalter).

Tudi Štajerski Slovenci bi tedaj le en deželni zbor v Gracu imeli, in proti Nem-

cam v manjšini bili! Zakaj bi se vendar Slovincov moč rajši ne pomnožila z zedinjenjem, kot tako neusmiljeno tergala!

Donava, Dnjepr in Carigrad.

(Iz Pražkih Novin.)

„Tod pelje pot do Carigrada.“ Tako je brala cesarica Katerina na bregovih Dnjepra, popotvaje z Potemkinam po svoji južni (pol-dnevni) državi. To pot so znali že stari Rusi, in tisuč ladij je plavalo po Dnjepru čez černo morje do Carigrada, in so se obtežene z obilnim dobičkam vračale nazaj. Rusi so že nekolikrat Carigrad oblegali. Časi so se premenili, in bregovi Dnjepra niso bili Ruski. In zopet so se časi premenili in Moskva je premagala in podvergla si Lehe, si je podvergla Kozake, je pokončala Tatare, in je zopet v svojo oblast dobila Dnjeper in prišla do bregov črniga morja. Komej so Cari Primorje zadobili, so berž pristaniša ustanovili, mesta zidali in ladje sostavljali. Več kot polovica pobježja črniga morja je pokorna caru, rusko bandero se viha na njegovih vodah. Rusi so si storili cesto do Carigrada, do svetiga mesta. —

To de ne samo po Dnjepru pelje cesta do Carigrada, tudi na bregih Donave stoji pisano: „Tod pelje pot do Carigrada.“ Prebivavci podonavskih bregov so se z časama združili v močno zvezno državo, v Avstrijansko državo. In kakor Rusi po Dnjepru, tako so se pomikvali Avstrijanski Slavjani po Donavi k Carigradu. —

Obe te državi ste se le branile proti napadam Turkov in Tatarov, zakaj Tatare so naskakovali „matičko“ Moskvo, Turčini pa Dunaj. Narodi avstrijanski so zagnali Turka z zmagodobivnimi vojskami, so osvobodili južne Slavjane od Turškiga jarma, in jih k sebi pritisnili.

V začetku pretečeniga stoletja do leta 1739 so stali avstrijanski polki na cesti do Carigrada na bregih Donave blizo njeniga iztoka noter do reke Alute, tu pa so se vstavili, in niso stopili daleč, ampak so leta 1739 od Turkov premagani bili in niso več proti Carigradu šli, ko so pa nasproti Rusi premagavši na Krimu in v Multanah (Moldavi), pod-se spravili bregove črniga morja in se k iztoku Donave približali. Avstrija se je odrekla pribojevanih dežel, je odstopila Turkam Belligrad, ker daleč segati ni hotla. Tako se je odrekla Avstrija svoje naloge v zgodovini, zakaj kdor Carigrad v svojo oblast dobi, bo vladal nad pol Evrope. Po dveh cestah so naprej šli Slavjani k Carigradu Avstrijanski po Donavi, Ruski po Dnjepru. Avstrijanski so obstali in jenjali, zato jim gre zdaj za svoje lastno življenje, za svoj obstoj, med tem ko so Ruski Slavjani pridobili Donavo, obsedli Multane in Valaško, in clo že za Balkanam svoje bandero razvili bili. Rusi napredujejo po cesti k Carigradu, po cesti, ktero je zgodovina zaznamvala Slavjanam k njih slavi. — Ali zdaj ko Slavjani avstrijanski bijejo odločni boj za svojo prihodnost, zamorejo še nastopiti zapušeno pot, zamorejo v oblast dobiti Carigrad (Štambol), se zamorejo zediniti z turškimi Slavjani v eno mogočno zvezno državo. Ako se pa to ne zgodi, če Rusi

Carigrad v pest dobe, bodo vladali Rusi, in mi pa bomo Nemcem v prid prišli. —

Rusi so oblegli zdaj Multane in Valaško in stoje na avstrijskih mejah, (eni so že na avstrijskim tudi,) ali gledajo le proti Carigradu, med tem ko so znaninja Avstrije nerazumno proti Frankobrodu obrnjene. V Frankobrodu pa Avstrijo le pogin čaka, ko ji nasproti v Carigradu novo življenje miga. Angleži in Francozi protestirajo proti Rusam, in terjajo, da bi Ruski polki nazaj se vmaknili, Avstrija pa na to gleda meni nič tebi nič in le v Frankobrod zaljubljeno pogleduje. Šestkrat so prišli že Rusi do Turčije, in so vselej zopet stran odšli, zna biti da bi tudi zdaj odšli, in kdo bi vbrani Avstriji, pobratiti se z Turškimi Slavjani, in vkrepiti se v Carigradu. Avstrijska politika nima prevage za Donavo, ali nasproti jo imajo Slavjani, njih misli in teržtvo. Že zdaj se veselijo bosanski Slavjani, da pod bana pridejo.

Rusija ima političko moč v Turčiji, ali ta moč je le umetno napravljena, samo vera jim nekoliko pomaga, ali to bi prisegli Serblji iz Vojvodine s svojim patrijarham. Kar se pa ima zgoditi, se mora berž zgoditi. Avstrija se mora enkrat odločiti, ali hoče oživeti ali zaiti. Novo življenje cvete Avstriji le na jugu, za Donavo. Ako se Avstrija pobrati z zadanavskimi Slavjani, ako zadobi Donavo, in nastopi pot k Carigradu, le takrat „bode imela gotovo prihodnost.“

Deržavni zbor.

V seji 2. Svečana sta bila ministra Kraus in Stadion pričujoča.

Kübek (bivši minister) je bil v odbor za denarstvo izvoljen.

Wildner je poprašal ministerstvo, če misli zares ogerske narode z avstrijskimi na enaki podlagi združiti, nebratovsko colsko linio odpraviti, in tudi, kar narodnost in davke in deržavne dolge zadene, enakost vpeljati.

Faifalik, predsednik ustavnega odbora, je oznanil, da je načrt ali predlog ustave dokončan.

Ustavni zbor je predložil, da bi bile za naprej ustavno-avstrijske barve: bela-rudeča-zlata, kar so tudi barve Habsburg-Lotaringške hiše; zakaj dozdajne barve črna-rumena so barve nekdanjega Nemškega cesarstva. Bog daj srečo pomlajeni Avstriji!

Na to je nastopilo govorjenje čez 15. §. načerta podstavnih pravic.

V seji 3. Svečana so bili ministri Stadion, Kraus in Bach pričujoči. — Na versti je bil predlog odbora za denarstvo zastran pri sodnicah shranjenih dnarjev, da bi namreč ministerstvo poduk izdalo, da stranci (Partheien) še zmiram prostó po postavah ravnati smejo s takimi dnarji in da jih ministerstvo zoper njih voljo z zaupnimi listi (Obligationen) ne premenjuje. Pri ti priliki je Šuselka močno ministerstvo napadal, in svetval, naj bi taisto več shranjenih dnarjev jemati ne smelo, ker zaupanja ne zasluži. Ali večina zbora je z ministri potegnila.

Na to so ministri na nabrane interpelacije odgovore prebrali; Stadion na 10, Kraus na 4 in Bach tudi na 4. Šuselku je odgovoril Stadion, da se zato v Avstriji „deutsche Grundrechte“ razglasiti ne morejo, ker pri nas zvunej storjene postave ne veljajo, in ker ima le cesar pravico postaviti oznanovati, poslancu Gejerju je povedal, da je spričano zadosti, da je hotel Dolence na noge spraviti, da bi šli Dvnažčanam pomagat. Šuselku zastran rekrutiranja pri študentih je rekel, da se stare postave veljajo, in ravno zavoljo teh da sta tudi vrednika Dobranski in Kaminski k vojašnji vzeta. Dilevskimu zastran nemškega jezika v rusinskih šolah je obljubil, da bo rusinsko šolsko svetovavstvo primerne predloge ministerstvu podalo; našimu za domovimo tako vnetimu in nevtrudnemu g. Ulepiču je zastran

vseučiliša v Ljubljani odgovoril, da ministerstvo pravico Slovincov, to tirjati, spozna in da bo tudi se za to potegnulo, da bo ravno Ljubljana z to napravo povelšana; da je pa še marsikaj popred pregledati treba, preden se ta reč, ki že v postavodajavstvo sega, izpeljati zamore; Bilinskiga je zastran rekrutiranja brez dovoljenja zbora zagotovil, da je, kakor pri vseh ustavnih deržavah, tudi pri nas v prerajtu deržavnih stroškov tudi število vojakov zaznamvano in da je z tem zadosti storjeno; nabiranje je pa reč, ki le ministerstvo zadeva, ne pa zbora.

Bach je izročil spise zastran Pražkiga punta. —

Austrijsko Cesarstvo.

Slovenska dežela.

V Krajnu je bilo 3. t. m. volenje za Frankobrod. Prišlo je bilo okoli 50 mož, ki so pa enoglasno zoper vsako volitev za Frankobrod protestirali. Iz Selc in Cerklar sta bila dva pisana protesta poslana. Slava Gorencam! Slava Krajnu! S tem možkim in stanovitim obnašanjem so pokazali, da si upajo tudi svojo lastno voljo imeti!

V Postojni je bil g. Jeras za poslanca in Gold za namestnika za nemški zbor izvoljen, mende od kakih 50 mož, vseh volivcev je okoli 150. Prosimo, da bi nam kak domoroдец bolj na tanjko povedal, kako da se je ta reč godila.

* V Gorici je izvoljen za poslanca v Kromeriz Dr. Doljak, pravdosrednik v Gradiški, rojen Gorican. —

* Vprašanje Palackiga zastran nemške zveze na ministerstvo, ktero smo v poslednjim listu podali, je bilo od nemških časopisov razno presojeno. Res je sicer, da v resnici nobenemu Nemcu popolnoma dopadel ni, ker ga ni vidilo solnce Nemca, kateri bi Slavjanam popolnoma enake pravice privoščil kot Nemcam. Ministerialni Lloyd Palackiga z visoko učenostjo opomni, da nemška zveza še zmiraj obstoji, in da je cela Avstrija z cesarjem vred razdreti ne more, če prav vsak ve, da je bila od samih vladarjev skovana. „Presse“ pa, ki vedno le z obžalovanjem iz visokosti svoje nemške civilizacije na Slavjane gleda, Palackiga že ostrejši poprime, in se ne pomisli reči, da med Lahi in Čehi, kar zvestobo do Avstrije zadene, je majhen in le prisiljen razložek. Ostdeutsche Post se sicer Palackimu zopet prikloni, zraven pa takole reče: „Več kot jezeroletna zveza Avstrije z Nemčijo je za nas (Nemce in Jude!) izvir moči, izobraženja in blagovitosti postal, kterimu se večidel za evropsko postavljenje cesarstva zahvaliti imamo. Kar Avstrijanec (okoli Dunaja), in v tem obziru smemo reči Čeha med omikanimi narodi Evrope bolj povzdigne, kakor so drugi bratovski narodi, p. r. Valahi, Slavonci in večidel tadi Magjari, to je ravno njegova stanovitna zveza z omiko velike Nemčije. Ta zveza je za-nj (za Nemce!) zaklad, istina (Kapital), ktero si varvati mora.“

Ni mogoče tukej verjeti, da bi te besede iz neumnosti prišle, one pridejo iz očitne hudobije. Ako je kaki Čeh narodno, slavjansko omikan, je za to gotovo le Bogu in svoji marljivosti in nikoli vladi in Nemcam zahvalo dolžan; sicer pa so Čehi le zapušeni otroci pod varstvom nevsmilene mačohne bili. Kolike nesramnosti je pa treba, da se zamore iz sedajne omikanosti (Bildung) Avstrijanec in Slavonca sklepati čez zmožnost eniga ali drugiga, se izobraziti! Ali ni bil Nemec peštván od Meternihoviga vladarstva v vseh rečeh, med tem ko so vbogi Slavonci brez vsake vladarske pomoči, kar slavjansko podučenje vtiče, iz čedalje bolj naprej stopajočo nemšino in madjaršino skorej zadušeni bili! Dajte popred Jugoslavjanam slavjanske učenike z enakimi napravami (Institute), kakoršne je vam Nem-

cam nemška vlada oskerbela, in potlej se le sodite, kako dalje smo mi prišli, ali vi! Če nam zdaj nevednost očitata, ste hudobneži.

* Na več krajih po Slovenskim se velika nezadovoljnost kmetov zavoljo srečkanja ali lozanja razodeva, in tu in tam so se clo tepežnje zgodile, kakor iz Loke, Teržica, iz Idrije in t. d. slišimo. Mi v vsem tem ravnanju zopet vidimo pomankanje primerniga (narodniga) poduka. Da se je leto kazni vredno zoperstavljenje gosposkam tudi na Nemškem pokazalo, vidimo iz naslednjiga sastavka v „Ostdeutsche Post.“

Dunaj 3. Sušca. Čudno je, da se povsod kmetje novi postavi zastran rekrutiranja protivijo, in tu in tam se clo siloma se gosposkam soperstavljaajo. Saj je le njim in ljudem nižjiga stanu v prid dana. Ta postava namreč ne podere samo pravice žlahtnih, temuč tudi tisto prednost bogatejših sploh, ktero so popred povsod vzivali, da je gosposka po svojim nagnenju zamogla tega ali uniga pred poklicati na versto k naberi; zdaj to pravična, nestranska srečka odloči. Srečka (vadlja, loz) ne bo dajala prednosti sinu uradnika pred sinam mesčana, ne sinu mesčana pred sinam rokodelca, ne sinu premožniga sploh pred sinam vboziga; teža vojašnje ne bo ležala zanaprej samo na nižjih verstah ljudi; ti so tedej olajšanje in poboljšanje dosegli, ker je izrečena enaka dolžnost vseh ljudi v cesarstvu v vojašnje stopiti, zatorej bo tudi kmetam manj vojakov dati treba. In vendar se ravno oni zoperstavljaajo. Kaj je pač temu vzrok? Ali je splošna nezaupnost do vsake postave in naredb, ki od zgorej (od vladarstva) pride, ta kletev stoletniga napčniga vladanja, ktere naše prvo ali deviško ustavno leto pregnati ni zamoglo? Ali je nespametno poželenje in tirjanje svobode, da ljudje mislijo vsako dolžnost, vsako breme od sebe otresti? Ali je strah, da bi se z vojniki mlada svobodo ne stiskala in nazaj jemala? Ali je ustavni zadržek, ker ni deržavni zbor v nabero vojakov privolil? Ali je to morebiti samo delo dražnikov in šuntavcev — ali kaj je? Mi smo teh misel, da vsak teh vzrokov nekoliko pripomora; vendar je tudi zlo kriva postava sama. Zakaj ta postava, ki zadene celo ljudstvo od visokih poslopij bogatinov potar do nizke kočje siromaka, je tako temno in nerazložno sastavljena, da jo clo najdeni, učeni težko zapopadejo. Ni čuda tedej, če tudi iz te nerazumljivosti zopet nezaupnost vstane.

Graško društvo „Slovenija“ je v 45. listu Graških Novin v govorihu (Sprachhalle) možko in jasno razložilo, da je politika Graških Novin sovražna avstrijskim Slavjanam, ker se za centralizacijo in za gospospodarstvo Nemcov, k kterim bi se kos Avstrije pritisniti imel, vedno poganja. Na to so Graške novine v ravno tistim listu prinesle sastavek z napisom: „Aechtung der Grätzer Zeitung vom Vereine „Slovenija“, v kterim celi žolc nespodobno zlije, in Slovenijo razglasuje za enostranko, za klub, čigar nameni so deržavi nevarni, in ki avstrijske ljudstva eno proti drugim draži in šunta.

Društvo Slovenija se je moglo opravičiti in tako obrekovanje od sebe pahnuti, ali Graške novine niso hotle tudi za dnar opravičenja prevzeti, rekoč: da se same sebe moriti ne morejo; zatorej ga je Slovenija posebej natisniti dala in med znanee razposlala. V tem sastavku dokaže Slovenija, da je Gracarca zares Slavjanam sovražna, zraven pa vse natočevanje in dolženje od sebe odbije. Tu izpišemo samo odgovor Slovenije na dolženje Graških novin, kakor da bi Slovenija nemški omiki sovražna bila:

Močno spoštujemo nemški narod in njegovo omikanost, ali dobro vemo tudi, da se je ta še le takrat pričela, ko so Nemci latinski in francozki jezik pregnali, in nemšino v cerkve, šole in sodnice vpeljali. Za tega voljo pa še Nemci niso nehali, latinsko in francozko pismenstvo čislati, temoč ga le ti-

stim prepuste, katerim je to treba, nemški narod sam pa se z maternim jezikom bistri in uči. To hočemo in moramo tudi mi Slavjani storiti, če nam razsvetljenje našiga naroda, edini pogoj njegove dušne in telesne blagovitosti, na srcu leži. Ni tedaj sovražstvo nasproti Nemcem, kar nas sili za narodno omiko našiga naroda se oglašiti, ampak prepričanje, da dokler se mu bodo njegovi učeni možje z nemško omikanostjo jemali in poptujevali, bo vedno sirovosti, dušni in telesni revšini izročen ostal. Ali je tako prizadetje, prašamo zdaj, državi nevarno? — Zakaj išejo Graške novine vzroke in nagibe takiga djanja Slovenije drugod, kakor tam, kjer se za vsakiga pošteniga moža najdejo, namreč v ljubezni do naroda in v prizadevanju, da bi taisti za drugim brez lastniga zadolženja ne ostajal, temuč na stopnjo se povzdignil, ktero z svojimi dušnimi in telesnimi darovi doseči zamore in ima?

Ali je to le prazna domišljava našiga „kluba“?

Nemci so z tolikim nadusenjem bojevali se za omiko, čast in velikost svojiga naroda, Slavjani pa bi imeli neskerbni in nemarni biti glede narsvetejših zadev svojih rojakov? — Mi nismo nemarni. Serce nas žene k narodu, kteriga udje smo po rojstvu, in nas pelje k jeziku, kteriga naši starši, bratje in sestre govore, in z kterim je vecidel nar lepši spomin življenja združen, in ako se tem znotrajnim opombam odtegniti nočemo, ako se nočemo v narodu same ponizane vgladati, nam družiga početi ni, kot krepko za njegov blagor se pognati.

To nam je za res silo potrebno, in česar sami po sebi dosegli ne bomo, tega nam ne bodo Nemci podeljili, zakaj zadnji čas nam je očitno pokazal, da kjerkoli gre za zedinjenje in samostalnost Slavjanov, se Nemci povsod in vsigdar sovražno zoperstavijo. Kaki hrup se je slišal med Nemci, ko so se bili Slavjani v Pragi sošli, med tem ko je zbor Nemcov v Frankobrodu svobodno sedel! V Pragi so bili državljani ene države skupej, se čez vzajemno pomoč pogovoriti, v Frankobrodu so se posvetovali udje raznih držav, kako bi se te države razderle, in vendar so grajali Slavjanski shod za zakletbo (Verschwörung), nemški parlament bi pa ne imel samo za Nemce, ampak clo tudi za Slavjane veljavne postavbe delati! —

„Gratzer Zeitung“ v nekim sostavku tako hvali štajerske Slovence, kako so radi za Frankobrod volili, in vendar je ravno nasprotno povsod skazano. Zraven pa tako začne krodilske solze prelivati, kako de Slovence ljubi, in kako de Nemci nikoli po svetinji drugih narodov, narodnosti in jeziku segali ne bodo, — de se človeku le gnusi brati. Vendar je pa sostavek hitro v vse ministerialne časopise vzet bil. —

* Ostdeutsche Post primerno opomni na nasprotno ravnanje ministerskih časopisov, ker na eni strani vedno in vedno državni od Cesarja poklican zbor sam na sebi (ne samo ude njegove) grajajo in čerňijo; nasprot se pa vendar gg. ministri poganjajo, de se v ravno tisti zbor izvolijo, in tudi Lloyd, Wiener Zeitung, Presse berž z veseljem na znanje dajejo, če je kak minister izbran, kot grof Stadion na Rusinskim, Bruck v Terstu. —

Naznanilo slovenskiga društva. Po družtvinih postavah je slovensko društvo sklenilo, prihodni vsako nedeljo zvečer ob sedmih v svoji bravnici (v Virantovi hiši na št. Jakobskim tergu) besedo napraviti, h kateri so vsi udje slovenskiga društva s svojo rodovino povabljeni.

Oznani se še, de se bo med družimi rečmi pri prvi besedi prihodnjo nedeljo pesniška zapusčina Drja. Prešerna brala, ktera še ni nikjer natisnjena.

V Ljubljani 2. Sušca 1849.

Odbor slovenskiga društva.

Oznaniło. Visoko c. k. ministerstvo javniga uka je z ukazam 8. Grudna p. l. Nro. 7478 javno memoredno razlaganje avstrijansko-deržavlanske pravde v slovenskim jeziku meni izročilo.

Ker sim tedaj sklenil to razlaganje 10. dan tekočiga mesca ob osmih zjutraj v sobi slovenskiga društva začeti, ino potlej vsak dan zvunaj nedelj ino praznikov od 8—9 zjutraj ino od 3—4 popoldan nadeljevati, povabim tiste gospode, kateri želijo taisto, ko redni poslušavci obiskovati, se popred pri meni v stanovališu pred Šolami — Nro. 295 oglašiti.

V Ljubljani 2. dan Sušca 1849.

Anton Mažgon,
c. k. krim. Aktuar.

Hervaska in slavonska dežela.

Na bansko svetovavstvo je prišla naslednja prijateljska zahvala Jelačića bana:

Odkar sim se oddaljil od mile domovine svoje, sim prijel iz raznih mest Dalmacie, Hervaske in Slavonie, kakor tudi iz drugih dežel mnoge serčne in prijateljske pozdravljenja, na ktere pa zavoljo mnogobrojnih in silnih opravil žalibog še do zdaj odgovoriti nisim mogel.

Ker torej tega posamič storiti nemorem, se zahvalim prijateljsko vsem tem oblastim, in posameznim osebam, ki so skazali to ljubezen in so me pismeno pozdravili in odperli pred mano svoje domorodno serce.

Kakor sim jez čutil in delal za dom in narod svoj dozdej, tako bom tudi za naprej čutil in delal za narod in dom, tem več in rajši, ker je z njegovo koristjo združena tudi korist mojiga cesarja in cesarstva, v kterim se mojimu narodu odpira nar lepši prihodnost, in združena ob enim tudi namemba prave človečnosti (humanitas), ktere postavbe bodo pred ali potlej vse druge presegle.

Zastran tega zagotovim vsakiga, in vernem vsem za njih pozdravljenja vroči in zahvalni pozdrav svoj.

V mojim glavnim stanu v Pešti 8. Prosenca 1849.

Jelačić ban l/r.

Moravia in Silezia.

V Kromerizu so bili 1. t. m. poslanci: Brauner, Palacky, Moric Deym, škoda, Gejer, Reimerschoffer, Černe pri grofu Stadionu zastran rekrutiranja in so mu že omenjeno opombo izročili.

Minister je obljubil berž zapovedati, de bi se ne nabirali iz vseh 11 verstá na enkrat, temoč le od 19. do 24. leta, in de se bo na 6 vikših še le prišlo, če bi une ne zadostile. Kar pa druge reči zadene, p. r. okrajšanje službe, prisego itd. se bo popred celo ministerstvo posvetovalo. Ravno tako je obljubil podati spričo, de niso slavjanske dežele preobtežene. Tudi poduk za zaupne može pri rekrutiranju bode v kratkim na svitlo prišel.

Zastran Frankobroda se zdi, de minister Stadion za razpisane volitve dosti ne porajta; in de je to le želja gosp. Švarcenberga in pa Šmerlinga.

Zastran Slovakov se bodo ministri posvetovali, in g. Stadion je izrekel, de razmera ogerskih deželá ima in mora biti čisto enaka razmeram (Verhältniss) vsake druge avstrijanske dežele. Naj se tedaj Slovaki le sami ganejo in terjajo kar jim gre.

(Iz Narod. Nov.)

Ogerska dežela.

Iz šest in dvajsetiga razglasa armade zvemo, de je 26. Svečana blizo Kapolne pglavitna armada madjarske puntarje premagala, od naših je padel en lajtnant in 6 Ulanov; 35 je bilo ranjenih. Sovražnik je 60 mervih ali težko ranjenih na bojišu pustil.

Na to se je sovražnik povsod vmaknil, nasledovan notar do Kapolne in Kala, in noč je boju konec storila.

Fml. Šlik, kterimu je fm. Vindišgrec vkazal bil do 26. Svečana se z glavno armado zediniti, tega tisti dan storiti ni mogel, ker ni mogel pri Siroku skozi sovražnike predreti, ter jih je še le slavno potolčit mogel.

27. Svečana je vkazal poljni maršal dalje sovražnike napadati, ker je zvedel, de se fml. Šlik bliža. Šlik je gnal sovražnika pred sabo noter do Verpeleta, tukej se je pa ta vstopil in se oistro zoperstaviti jel. Ali vas je bila od brigade Kriegerneve vzeta, in sovražnik je na hribe vbežal, nekaj proti Erlavi, nekaj pa je šlo nazaj na Miskolški deželni cesti. Sovražnik je dvakrat poskusil zopet Kapolno v svojo oblast dobiti, ali zastojn, zatorej se je nazaj proti hribam potegnil. Fml. Švarcenberg je prišel do Kala, in je to vas z napadam vzel.

Sovražniki so imeli dosti štukov. V teh dveh dneih je sovražnik vso svojo moč poskusil; je pa vendar povsod jenjati mogel.

Pri vzetju Kapolne je bil tisti bataljon Zanini, ki je v Oseku od avstrijanskiga bandera odpadel bil, vjet.

Število mervih in ranjenih se še ne ve, sovražnikov je narmanj 2—300 mervih, naši so pa 900—1000 mož vjeli, med njimi 15 oficirjev in eno bandero.

Sedem iz dvajseti armadni razglas pa na znanje da, de so narnakrajniši deli Vindišgrecove armade dne 26. in 17. puntarje iz postavljenja za Tarno med Kapolno in Kalam prevergli.

Fml. Šlik je s svojim pri Verpeletu v Erlavi pomagal in sovražnika napadal, kteri se je proti Miskolču in Tokaju vmikval.

Poljni maršal je 39. Svečana čez in čez naprej šel in je glavni stan v Maklar preložil, ker jo je sovražnik ravno proti Mezö-Kővezd potegnil bil. Tu so ga oklepniki (Princ Karel Pruski) nasledovali in so z poslednjo sovražno stražo boj imeli.

1. Sušca je poljni maršal celo planjavo od Meze-Kevezda do Tise ogledal, ali zavoljo goste megle brez dobriga izida.

Med tem pa je fml. Šlik sovražnika primoral, še tisti dan Meze-Kevezd zapustiti in proti Peroslo se podati.

O poldne je bilo napovedano, de misli sovražnik pri Tisa-Füred čez reko Tiso stopiti. Poljni maršal pošlje tri brigade, ki so poslednjo stražo sovražnika pri Semere dosegli. Pri Eger-Farmas se je mislil sovražnik še enkrat zoperstaviti, pa je bil prepahen, in to vas so naši v oblast dobili. 2. Sušca je cela armada naprej šla proti Tisi. Odsek Ramberga je imel svojo prednjo stražo že iz Kašave do cesti, ki se med Hidas-Nemeti razdeli in na levi strani do Tokaja, na desni pa do Miskolča pelje.

Pri Komarnski terdnjavi je bilo že več bojev; 17. Svečana se je bilo 9 kompanij z 2 štukama in polovica eskadrona husarjev vun zagnalo, ali major Kellner jih je sprijel in nazaj pahnil; naši so 17 ljudi zgubili.

Ravno tako je posadka Komarnska 24. Svečana z 2 bataljonama pešcov, z husarji in 3 štuki napad skušala. Sovražnik je začel hudo streljati z štuki na trumo m. Kellnerja, ktera je 0-Söny oblegla. 40 granat je padlo in je ta kraj na 5 mesteh zažgalo. Major Kellner pa je vendar ogenj vgasniti znal, in je pozneje puntarje nazaj premaknil pod terdnjavo.

Med tem pa je tudi fml. Simunič se tje približal, in v kratkim se bo začel strel na Komarnsko terdnjavo.

Kakor se uradno iz Krakova zve, je tam tesno na ruski meji 600 kozakov. Krakovsko mesto je pa pokojno, in na avstrijanskih tleh ni Rusov v Galiciji. —

Narnovši.

Ljubljana 8. Sušca ob petih popoldne. — Imamo ustavo, dano od ministerstva in cesarja. Deržavni zbor je razpušen. —

Nepolitiški del.

Marko Bočar, slavjanski junak.

(Dalje.)

Kadar obleženi Sulijani zvejo, de jim njih Marko ni mogel priti v pomoč, se podveržejo Rešid-pašu, pa s tem pristavkam, de se bojo prebivavci iz tega mesta kam drugam preselili. Zdaj je bil Rešid gospod celiga Epira. To-rej sta odrinila Rešid in Omer-Vrion s celo armado proti Misolongu. Ta armada je imela 12000 mož. Mavrokordat se je bil tudi proti Misolongu odmaknil. Bočarju je pa zapovedal, de naj Turkam nagaja in jih vstavlja, doklar on ne bo Misolonga enmalo vterdil ino za boj pripravil. To mesto je stalo tik morja; ino je bilo prav slabo vterjeno proti sovražnim napadam. Zato so ga prebivavci veči del zapustili, ter so pobegnili v Morejo. Vsih vojakov je imel Mavrokordat kakih 1000 mož, nekoliko topov in jedilne zaloge za en mesec. Sreča je bila, de je bilo ondi v orožnici veliko bajonetov. Te vkaže Mavrokordat na droge natakni, in drogove v tla zabiti, de je sovražnik mislil, de jih vojaki derže.

Med tem je Marko svoje nalogo zvesto spolnoval, ter je s pešico Sulijanov čeli turški armadi clo do mesca listopada nagajal in jo napadoval. Zlasti pa je pri Krioneru Turke tako naklepal de so zvedli, de je še zmiram stari Marko Bočar. 5. listopada pride Marko v Misolongi. 7. so bili že Turki pred Misolongam in so stali samo puškomet od mestnih vrat. V ravno tem času obda tudi Jusuf-paša mesto z barkami od morske strani. Ako bi bili Turki koj od vsih strani mesto prijeli, bi ga bili gotovo premagali, ker se ni bilo popolno vterjeno. Tode neprenehljivo streljanje Grekov, na kole natakni bajoneti, ki so čez zid moléli, in pogosto hobnanje je Turke motilo. Mislili so, de Bog ve, koliko vojakov je v mestu. Zato je Omer-Vrion nakanil, de se bo z obsedeni pogodil. Tedaj pošlje svojiga pobočnika Aga-Vasiara, nekdanjiga Markoviga znanca, de bi Marka podkupil. Pa selejski orel ni bil le hrabar ampak tudi zviti, in se dela, kakor de bi bil pripravljen na izdajavstvo. Sam pri sebi pa je drugači mislil. Naj pred terja Marko primirje za šest dni. Teh šest dni pa je vse veliko in malo zide in naspice popravljal, in še clo 500 mož je kraddoma iz Anatolika v Misolongi na pomoč prišlo.

Kadar primirje preteče pride zopet Aga-Vasiar k Marku, ter ga opominja, de naj stori, kar je obljubil. Marko mu odgovori: Prijatelj! poterpi še enmalo. Glej, tisti Mavrokordat ima 700 Frankov, ti pa sam veš, kako ošabni so ti ljudje. Naših vojakov je tudi še 2300. Počakaj tedaj še kake dni, de bom vse podkupil.

Naj bo, pravi Turčin, samo priseči mi moras, de boš res obljubo spolnil. Potlej zgovori prisego rekoč: „Bessa-ia-bessa (vera za vero) Marko!“ — „Bessa-ia-bessa slavni agi!“ odgovori Marko. Po tem ga rudečica objlje, ker se je zlagal. Zato zakrije svoj obraz z rokama in od Turka grede žalostno zdihne.

Med tem sta se dva druga turška zapovedovavca ogleduše k Mavrokordatu poslala, in ga napravljala, de naj se jima poda. Ta sta pa oba hotla, de se pred njima morajo greški junaki ponižati. Oba bi bila rada imela to čast. Zastran tega sta se jela med sabo prepirati. Potlej so se še pogajali do 24. listopada. Tega dne pa pride v Misolongi še 1200 Grekov. Bili so vsi hrabriga serca in krepke desnice. Kar pride Omer-Vrionu novica, de se je vsa zapadna Grecija zopet spuntala, in Thir-Abas mu oznanil, de so Arbanasi rekli, de raji glada umerjejo, kakor de bi se z Bočarjem vojskovali. Tolikanj so ga spoštovali, ino se tresli pred njim. Omer-Vrion se je bal, de bi ga Greki krog in krog ne obsuli. Tedaj sklene Misolongi z naskokom vzeti. Za naskok si zvoli greški božični dan. Mislil je namreč, de jih bo napadel, kadar bojo v cerkvi. Pa ga je fratalo. Greški ogleduh je zvedel ta Vrionov namen, in ga je Marku povedal. Marko zapove, de naj se tisti dan vse cerkve zaprejo, de naj vsak orožje pri roki ima, zvonovi pa naj zapoje v znamenje, de se sovražnik bliža. To se zgodi. Turki res prihrujejo nad mesto in ga hudo primejo. Ena tropa je bila tako srečna, de je že na zid prišla in polomeseč na zidovje postavila. Marko to slišati plane po njih in jih s svojimi vojakij z zida popaha. Potlej šterbuhne za njimi. Zdaj so se počli, de je bilo kaj. Grek pod vodstvom Slavjana premaga.

Turkov je padlo na kupe. Marko pa je svojih prav malo pogrešal. Zdaj poberejo Turki svoje kopita in letijo na vrat na nos. Greki mahajo za njimi in jih tako naverajo, de jih je 1700 v reko Ahelo poskakalo.

Maliga travna gresta Mavrokordat in Bočar na greški narodni zbor v Astros. Z veliko častjo so jih sprejeli in Marka za verhovdja Etoltje in Akarnanije zvolili.

Pa še komaj se je enmalo nebo nad Grecijo zvedrilo, so se že spet temni oblaki in černe plohe grozile, de bojo celo vbogo Grecijo požerle. Konec maliga serpana pride namreč Mustafa-paša z 20000 Turkov nad Greke. Še nikoli ni toliko sovražnikov naenkrat in tako nanagloma Greke prijel. Etolija in Akarnanija ste bile brez vojakov. Greki niso bili eniga duha. Kolokotroni ino Mavrokordat bi bila rada oba velik zvonec nosila. V denarnici je bila kača. Kako se bo tako Grecija silnimo Turku vbrnila?

Vender je bil tudi zdaj še mož v Grecii, ki je skerbil samo za nje srečo, ino je sklenil tudi svoje življenje za njeno svobodo darovati. Ta mož je bil zopet Marko Bočar, junak slavjanskiga plemena. Tedaj vzame slovo od svoje rodovine, jo zroči bogoljubnemu nadškofu Ignaciju v skerb, in gre Grecijo branit. Ko se je v Etolijo napravljal, mu je zmiraj nekaj natihim djalo, de ga več ne bo de nazaj. Zato so se mu debele solze po licih vlivale, kadar je svoje zapušal.

Ko se na pot proti Turkam poda zapazi, de so mu nekteri nevošljivi, de je čez nje postavljen. De bi nevošljivosti v okom prisel, vzame pismo narodniga zbora v roke, ga kušne, ino po tem razterga rekoč: „Zdaj nam je treba pism s kervijo zapečatenih. Kogar mika po njih, naj gre v Mustafov šotor po nje.“ Potlej nabere vojakov kolikor je mogel, in gre veliko močnejšim Turkam naprot. Mislil si je če sovražnika tudi ne premagam, bo moja junaška smert v Grekih serčnost zbudila, kakor jo je zbudila njega dni smert Leonidova in njegovih hrabrih tovaršev.

Ko se Marko Turkam naprot poda, pošlje nekoliko vodjev naprej, de bi sovražnika v klancih zaderževali; sam pa je bil za njimi, de bi jim pristopil, ako bi sila prišla. 13. veliciga serpana po noči prida do nekiga sela. Vojaki počivajo, on pa gre v bližnjo cerkvico Boga molit. Kadar se namoli seže v mošnjo in da duhovnu nekoliko rumenjakov rekoč: „Razdeli to med vboge, de naj molijo za dušo Marko Bočarja.“ 19. veliciga serpana zbere spet vse svoje junake. Bilo jih je 2500. Zdaj zve, de se je Dželadin-beg pri Karpenici vtaboril, in de ima 8000 mož s sabo. Marko ga sklne končati, če bi, ne vem kaj, se imelo zgoditi. Drugi dan pokliče svoje tovarše na gostijo, ino jim reče: „Bratje, ne-cojsna noč, strasna noč! Prihodnjo temno noč sim sklenil planiti nad vrage. Nobena puška ne bode počla. Le z bajoneti in sabljami jih bomo mahali. Bratje, kdor ima junaško serce, naj pojde za mano!“ 222 junakov se mu ponudi.

(Dalje sledi.)

Knjiga splošnih državljanskih postav.

§. 108.

Z razpori, ki ustanejo pri prošeni ločitvi, v katero drugi zakonski dovoliti noče, zastran razločbe primožjenja ali preskerbljenja otrok, se ima ravnati po taistim predpisu, ki je niže v §. 117. glede na razvezo zakona dan.

§. 109.

Važni uzroki, zastran katerih se zamore sodba ločitve izreči, so: če je toženi prešestva ali kakiga hudodelstva kriv spoznan bil; ako je tožijočiga zakonskiga družeta hudobno zapustil, ali nespodobno življenje peljal, po katerim znamenit del premoženja tožijočiga zakonskiga družeta ali dobro zaderžanje rodovine v nevarnost pride; daleč življenju ali zdravju nevarne zalezovanja; težke gerdodelstva, ali po razmeri oseb živo občutljive ponovljene žaljenja; obstojne z nevarnostjo nalezjenja združene telesne slabosti.

§. 110.

Ločenima zakonskima je prosto, se zopet združiti, vender se mora združenje redni sodnici na znanje dati. Če hočeta zakonska po takim združenju zopet ločena biti, imata ravno to izpolniti kar je zastran prve ločitve predpisano.

§. 111.

Vez veljavniga zakona se more med katolskimi osebama samo z smertjo zakonskiga družeta razrešiti. Ravno tako nerazrešljiva je vez zakona, če je le ena stran že ob času sklenjeniga zakona katolski veri vdana bila.

§. 112.

Samí pretek časa v §. 24 k spoznanju smerti odločeniga, v katerim je zakonski družu nepričijoč, ne da sicer drugi strani nobene pravice, zakon za razvezan imeti, in v drugi zakon stopiti. Če pa to nepričijočnost take okoljšine spremljajo, ki nobeniga vzroka ne dopuste dvomiti, de je nepričijoči vmerl, se zamore pri deželni sodnici okrožja, kjer ima zapušeni zakonski družu svoje stanovaljše, sodniško spoznanje prositi, de se nepričijoči za mertviga ima in de je zakon razvezan.

§. 113.

Na to prošnjo se postavi oskerbnik za iskanje nepričijočiga in nepričijoči; se povabi z poklicam na celo leto glasečim, ki se ima trikrat v javne in po okoljšinah tudi v vunajne novice s pristavkam natisniti, de če se v temu času ne prikaže ali sodnici kako drugače ne oznanil, de je živ, bo taista spoznanje smerti predvzela.

§. 114.

Ako je ta čas brezkoristno pretek, se ima na ponovljeno prošnjo zapušeniga zakonskiga družeta fiskalni vrad ali drugi pošten in razumen mož za brambo zakonske vezi postaviti in po doveršenim obravnavanju razsoditi, ali gre v prošnjo dovoliti ali ne. Dovoljenje se nima strancu berž oznaniti, ampak po višji sodnici k narvikšim razsojenju predpoložiti.

§. 115.

Nekatolskim kristjanam dopusti postava po zapopadkih njih vere iz važnih uzrokov razvezo zakona terjati. Taki uzroki so: Če se je zakonski družu prešestva kriviga storil ali kakiga hudodelstva, iz kteriga je obsojenje v nar-manj petletno kazin ječe sledilo; ako je zakonski družu drugaiga hudobno zapustil in če je kraj njegoviga prebivaljša neznan, se na javni sodniški poklic v enim letu ni prikazal; življenju ali zdravju nevarno zalezvanje; ponovljene težke gerdodelstva; nepremagljiva zopernost, zavoljo katere oba zakonska razvezo zakona terjata; vender se v zadnjim primerleju razveza zakona nema berž dovoliti, ampak popred se mora ločitva od mize in postelje in po posebnosti okoljšin tudi večkrat poskusiti. Sicer se ima v vsih teh primerlejih po ravno taistih predpisih ravnati, ki so za preiskanje in presojenje neveljavniga zakona dani.

§. 116.

Postava pripusti nekatolskemu zakonskimu družetu iz imenovanih uzrokov razvezo terjati, ako je ravno druga stran h katolski veri pristopila.

§. 117.

Ako pri razvezi zakona razpertije ustanejo, ki zadevajo kako daleč sklenjeno pogodbo, razločenje premoženja, živež otrok, ali druge tirjatve in protitirjatve; naj redni sodnik vselej popred poskusa, tem razpertijam z poravnavo konec storiti. Ako se pa stranca k poravnavi pripraviti ne dasta; ju ima na redno pravdo napotiti, katera se razsodi po predpisih v poglavju od ženitvanskih pogodb danih, med tem pa naj se zakonski tovaršici in otrokam spodobni živež odloči.

§. 118.

Ako se razvezana zakonska zopet združiti hočeta, se mora združenje za nov zakon imeti, in z vsemi k sklenitvi zakonske pogodbe po postavi potrebnimi slovesnostmi storiti.

§. 119.

Razvezanim je sicer sploh pripušeno zopet v zakon stopiti; vunder se z tistimi noben veljaven zakon skleniti nemore, ki so po dokazih pri razvezi predloženih z prešestvam, z šuntanjem, ali na drug kaznjiv način k poprejšni razvezi priložnost dali.

§. 120.

Ako se zakon neveljaven izreče, razveže, ali po smerti moža razreši, ne zamore žena, če je noseča, pred svojim porodom, in če zastran nje nosnosti dvomba ustane, pred iztekom šestiga mesca v nov zakon stopiti; ako pa po okoljšinah, ali po spričbi umetnih nosnost verjetna ni; zamore po pretečenih treh mescih v glavnim mestu deželno poglavarstvo in na deželi kresija spregled podeliti.